

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 10. februarja 1927.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 16.

Dr. Fran Windischer:

Važna izprememba glede državnih dobav.

Vprašanje javnih dobav je gospodarske kroge vedno živo zanimalo. Obrtni in trgovski gospodar sta interesirana na tem, da je postopanje pri razpisovanju in oddajanju javnih naročil pravilno in redovito. Hitro se oglase pritožbe, ako se naročila oddajo pod roko in ako se daje prednost gotovim ponudnikom. Jasno je, da je zanimanje za javna naročila tem večje, čim slabše teko kupčije v zasebnih trgovskih poslih. Veliko vlogo igrajo od nekdanj pri oddaji javnih naročil inozemske ponudbe. Načelno pri javnih dobavah ni mogoče izključiti inozemskih ponudb, ako se hoče izogniti previsokim cenam. Domači ponudniki, ki nosijo vsa javna bremena, pa od nekdanj po pravici zahtevajo, da se v prvem redu vpoštevajo pri javnih dobavah domačini glede blaga in glede dela. O javnih dobavah se pri nas zadnja leta mnogo piše, in so pritožbe glede postopanja pri oddajah mnogoštevilne. Gospodarska zastopstva so imela po vseh naših pokrajinah dovolj prilike pečati se s tem predmetom in zahtevati odpravo potožnih nedostatkov. Interes za pravilno in enakomerno postopanje pri javnih dobavah je posebno živ, odkar je zadnji dve leti naše gospodarstvo naravnost okrenjeno. Zadnja leta so naša gospodarska zastopstva posebno pozornost obračala zahtevi, da se na oni strani določila srbskega zakona o dobavah raztegnejo na celo državo, na drugi strani pa, da se zakonskim potom določi, da imajo prednost pri javnih dobavah domačini, ako niso dražji nego 10% od inozemskih ponudnikov. V tem pogledu je sedaj mogoče konstatirati zadovoljiv preobrat.

Srbski zakon o obratovlasiših (»Zakon o radnjama«) ima v čl. 140. sledeče določilo: »Pri nabavah za državo, okrožja, okraje ali občine se bodo vzele v prvi vrsti v oceno ponudbe obrtnih zadrug, potem pa domačih obrtnikov, industrijalcev in trgovcev; te ponudbe, ako obsegajo domače proizvode pri drugače enakih pogojih dobave, se bodo sprejele v prvi vrsti,

ako so cene največ za 5—10% višje od najnižje ponudbe ponudnikov tujih proizvodov po vračunani carini in prevozu. Pri razpisu natečaja se bo pazilo na to, da se omogoči udeležba tudi manjšim industrijalcem in obrtnikom. V inozemstvu se morajo naročiti samo tiste količine dotičnih izdelkov, ki se ne morejo izdelati doma v gotovem roku.« Člen 141. ima pa določilo, ki hoče preprečiti, da nastopajo inozemci pri javnih dobavah pod krinko domačinov.

Dolgo časa so določilo člena 140. izgrajevali proti prečanskim ponudnikom, češ da imajo samo srbijski kraji pravico do prednosti po navedenem določilu. Ustrezajoče vsestranskemu prizadevanju gospodarskih zastopstev je finančni minister sprejel v načrt finančnega zakona za leto 1927/28 v čl. 158. določilo, da se predpisi čl. 140. in 141. »Zakona o radnjama« z dne 29. junija 1910 raztegnejo na celo državo. V seji finančnega odbora dne 2. februarja 1927 pa je bil storjen sledeči sklep: Predpisi člena 140. in 141. »Zakona o radnjama« se razširijo na celo ozemlje kraljevine SHS tako, da morejo biti domači proizvajalci pri državnih nabavah do največ 10% dražji nego inozemci.

Po tem sklepu je zaznamovati glede državnih nabav dvojen napredek. Od 1. aprila dalje, ko stopi v veljavo nov finančni zakon, bodo za vse kraje naše kraljevine jasno in določno veljali predpisi čl. 140. in 141. zakona o obratovlasiših. To je važna pridobitev, ker s tem preneha izigravanje naših ponudnikov. Na drugi strani je pa s tem določilom ugotovljeno, da imajo domači ponudniki prednost pred inozemci, ako njih ponudbe niso za več nego 10% dražje. Predmetni sklep je našim obrtnim, trgovskim in industrijalnim gospodarjem ob času zadušnega mrtvila v kupčiji posebno dobrodošel, ker jim nudi dragoceno obrambo proti tuji konkurenci, katere zadnjo dobo ob času trdovratne gospodarske krize nastopa posebno brezobzirno.

ZENEVA.

Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je naslovila na ministra zunanjih zadev in na ministra za trgovino in industrijo vlogo, s pritožbo, da se sedaj niso imenovani delegati za svetovno gospodarsko konferenco, ki se prične 4. maja v Zenevi. Druge države so svoje delegate po večini že imenovale; Anglija na primer je imenovala pet delegatov, med njimi tudi Balfourja. Avstrijska liga Zvez narodov je sporazumno z avstrijskim Narodnim odborom Mednarodne trgovske zbornice zahtevala prirediti v veliki sejni dvorani dunajske trgovske zbornice več predavanj o svetovno gospodarskih vprašanjih. Ta predavanja naj bi bila nekakšna priprava za konferenco v Zenevi. Govorili bodo Seipel, Salter, Schäff, Brichta, Pribram, Brauneis, Riedl, Schüller itd.

ANGLIJSKE SMERNICE ZA SVETOVNO GOSPODARSKO KONFERENCO.

Angleški narodni odbor Mednarodne trgovske zbornice je imel v Londonu sejo kot pripravo za svetovno gospodarsko konferenco v Zenevi. Navzoči

so bili zastopniki 50-ih trgovskih podjetij in 50-ih trgovskih zbornic, predsedoval je Balfour. Trgovski minister Lister je opozarjal, da je nemogoče doseči med vlada mi sporazum, če ni za vlada mi volja narodov. Oni, ki delajo v trgovini in industriji, bi morali določiti politiko dogovorov. Sir Francis Joseph je poudarjal, da trgovina ne more vzcveteti v ozračju napetosti; ne moremo tajiti, da je postala Evropa »šepetajoča galerija sumničenja«. Postopanje s tuji v vseh deželah mora biti enotno in prostodušno. Potni listi in viza se morajo odpraviti; tuji, ki so v kakšni deželi zakonito dopuščeni, morajo imeti isto pravico gibanja in isto pravico naselitve kot državljani dotične dežele. Odbor je priznal pravico narodov, da odločajo o svoji lastni carini, čeprav bi bil preveč razširjeni carinski sistem obnovi sveta škodljiv. Zelo koristna bi bila splošna carinska klasifikacija.

Ali si že pridobil »Trgovskemu listu« vsaj enega novega naročnika?

Proti šušmarstvu v trgovini.

Šušmarstvo v trgovini in obrti je bolezen, ki se pri nas ne da izlečiti. Ta pojav se je pri nas že tako udomačil, da nadzorni organi v šušmarju skoro vedno niti ne vidijo kršitelja zakonov. Zobotehnik, ki bi pri zdravljenju zob le za malo posegel v delokrog zobozdravnika, pride takoj pred preiskovalnega sodnika za mazaštvo. In če te zalotijo pri tem, da napraviš par prošenj ali vlog, tudi samo za reževe, te spravijo na zatožno klop kot zakotnega pisarja. To je vse prav in v redu. Toda zakaj se isto merilo ne uporablja tudi proti šušmarjem v trgovini in obrti? Mar nimajo predpisi za izvrševanje trgovine ali obrti iste moči in veljavnosti kakor predpisi za izvrševanje advokature i. t. d.? Pričakovati bi bilo, da se bodo spoštovali zakoni povsod enako, vsaj dokler smo še v pravni državi!

Proti nevarnemu širjenju šušmarstva v trgovini je izdal veliki župan mariborske oblasti na vse srezke poglavarje okrožnico, ki mora zanimati ne samo naše organizacije, ampak tudi vsakega trgovca. Na vsebino okrožnice naj bi se pri ovadbah šušmarjev opozorilo oblastne organe, ki na take okrožnice kaj radi pozabijo. Okrožnica velikega župana pravi:

»Opaža se v mnogih slučajih, da osebe, katerim manjka potrebna obrtna sposobnost, naslanjajoč se na določbo § 11., odst. 2. obrt. reda, z dnevom prijave prostega ali rokodelskega obrta začnejo takoj tudi z izvrševanjem prijavljenega obrta in še naknadno prosijo za izpregled usposobljenostnih dokazil ali kot inozemci za formalno pripustitev k obrtovanju v tuzemstvu. Reševanje teh prošenj traja zaradi dolgotrajnih uradnih poizvedb po več mesecev, sosebno če branke, ki opetovano vlagajo čisto brezupne prošnje, končno rešitev po možnosti zavlačujejo, in tako se dogaja, da posamezna podjetja obratujejo neovirano, sklicujoč se na nerešeno obrtno prijavo, na škodo drugih sličnih, a upravičenih obratov.

Da se taki slučaji v bodoče ne bi ponavljali, naročam podrejenim prvostopnim obrtnim oblastvom, da reševanje obrtnih prijav po možnosti pospešijo, že pri predložitvi prijave, oziroma povodom poizvedb o izključljivih razlogih ugotovijo, ali je prosilec že pričel z obratovanjem, in v danem slučaju takoj odredijo, da se izvrševanje prijavljenega obrta ustavi, če ni razvidno, da so za nastop podani vsi zakoniti predpogoji.

Opozarjam v tem pogledu osobito na to:

1. da je po § 11. obrt. reda le tista oseba upravičena po predhodni prijavi takoj pričeti z izvrševanjem prijavljenega obrta, katere ni po §§ 2-6., 8. in 10. leg. cit. od obrtovanja izključena; 2. da je k tem splošnim predpogojem pri prijavi rokodelskih in v § 38., odst. 3. in 4. o. r. navedenih trgovinskih obrtov šteti še dokaz usposobljenosti po predpisih § 14. ozir. 13. a) o. r.; 3. da je izvrševanje rokodelskega obrta v slučajih potrebne dispenze po § 13. c. o. b. pred podelitvijo slednje nedopustno; 4. da se v obratnih napravah, za katere je v III. poglavju obrtnega reda predpisano posebno oblastveno odobrenje, vkljub prijavi ne sme pričeti z delom pred doseženim odobrenjem.

Fr. Zelenik:

Uvoz kave.

Nekaj več ko leto dni je tega, kar je trgovinsko ministrstvo baje razposlalo trgovskim zbornicam in drugim gospodarskim organizacijam posebno okrožnico, s katero je zahtevalo predloge glede trgovinske pogodbe z Brazilijo. Vršile so se tozadevno ankete, toda vprašanje je ostalo še vedno odprto.

Pred kratkim je zagledala dnevno luč novica, da namerava Brazilija to spomlad poslati svojega zastopnika v našo državo, da bi si ogledal položaj in ugotovil, ali bi se lahko uvažala braziljska kava naravnost v našo državo. Razstavil bo baje ta zastopnik Brazilije kave vzorce na pomladanskem sejmu v Zagrebu in bo informiral naše trgovstvo o pogojih in prilikah glede nakupovanja kave naravnost v Braziliji brez raznih posredovalcev.

Že leta 1921 sem opozarjal naše trgovske kroge na veliki pomen kave, ki bi se naj uvažala v našo državo brez nepotrebnih posredovalcev, ki zaslužijo s posredovalno kupčijo težke milijone. Tudi ob priliki zgoraj omenjene okrožnice sem se oglašil s primernim člankom v »Trgovskem listu« in danes si dovoljujem ponovno opozarjati na važnost naravnostne trgovske zveze z Brazilijo.

Kakor je kava važen predmet svetovne trgovine, tako je Brazilija največji proizvajalec kave, saj Brazilija pridelava ¾ svetovnega pridelka kave. Za našo trgovino in državo je kava pomemben predmet, saj se uvozi v našo državo okoli 1000 vagonov ali 10 milijonov kg kave in ta znatna količina gre skoraj vsa skoz roke tržaških posredovalcev. Da si lahko predstavimo, koliko zasluži posredovalna trgovina na račun naše trgovine in našega konzumenta, navajam, da je pred vojno znašala razlika med tržaškimi in originalnimi cenami do 28%, katere razlika danes ne bo skromnejša z ozirom valutarne in moralne razmere. Približno si lahko vsak predoči, koliko milijonov izgubimo samo pri tem predmetu vsled neorganiziranosti naše zunanje trgovine.

Res je, da do novejšega časa se skoraj nismo mogli izogniti raznim posredovalcem, ker nismo imeli prave zveze z morjem. Danes je položaj drugačen. Zveza z morjem se je zboljšala in več ali manj vredila, imamo na razpolago primerne luke, svoje paroplovne družbe, imamo dovolj predmetov za izvoz v prekomorske zemlje in če krene vendar že tudi naša trgovinska politika na določeno in pravo pot, tedaj pač lahko mislimo na naravnostne zveze z temi zemljami, posebno pa z Brazilijo, ki, kakor se govori, rabi na tisoče vagonov samo cimenta.

V naši državi se rabi v prvi vrsti kava Santos. Po vojni nam je Italija rinila kavo Rio, kakor nam je hotela obesiti ves svoj pokvarjen riž iz vojaških skladišč in manufakturni povol. Naš človek se je pač oblekel v italijanske cunje, ker druge robe naša trgovina ni mogla dobivati, ni pa mogel rabiti kave Rio.

Santos je pridelek Brazilije. Glavno proizvajališče je obrežje Rio de Janeiro z ozadjem Minah Geraes, Bahia in S. Paulo. Glavno izvozno pristanišče je Santos. Tam so pred vojno obstojale, gotovo obstoje tudi danes, velike izvozne firme (caricatori). Kako je danes, ne morem reči, ker nimam stikov s to panogo trgovine. Najbrže je organizacija še danes ista, kakor je bila

pred vojno, saj v splošnem je ostala organizacija svetovne trgovine neizpremenjena, le njene zveze so se z ozirom na valutarne prilike nekoliko pridrugačile.

Brazilijski nakladatelji so imeli v evropskih pristaniščih, kakor London, Havre, Hamburg, Trst itd. svoje zastopnike, kateri so prodajali kavo na podlagi tip in po uzancih dotičnega trga.

V Trstu n. pr. so prodajali tako: Partija (los) kave Santos je znašala 250 bal (à 60 kg) ter je po kakovosti bila ali 1.) Fair average, ali 2.) middling, ali 3.) good average in 4.) fine average.

Fair average je morala obstojati iz $\frac{1}{2}$ good, $\frac{1}{2}$ regular, $\frac{1}{2}$ ordinary.

Middling je morala obstojati iz $\frac{1}{4}$ superior, $\frac{1}{4}$ good, $\frac{1}{4}$ regular in $\frac{1}{4}$ ordinary.

Good average je morala obstojati iz $\frac{1}{2}$ superior, $\frac{1}{2}$ good, $\frac{1}{2}$ regular.

Fine average je morala obstojati iz $\frac{1}{2}$ superior, $\frac{1}{2}$ good.

Dolgo je Trst posredoval tudi kupčijo z Orijentom, toda zadnja leta pred vojno so nastajale razne brazilijske firme svoje zastopnike tudi v pristaniščih Levante in da so olajšavale kupčijske zveze, so dajale tudi partije z 125 balami.

V Trstu se je osredotočila vsa trgovina s kavo Avstrije, saj je Avstrija jako podpirala Trst z carinsko politiko. Ker posameznik ni zmogel ne glavne in tudi ne obsega trgovine, zato je obstojala pred vojno v Trstu »Gesellschaft der am Handel mit Kaffee beteiligten Firmen«. Ta družba je nakupovala kavo za svoje člane in ti so jo potem sortirali in pripravljali za svoje odjemalce.

Tudi pri nas po mojem mnenju ne bo šlo drugače, kakor je šlo in gre v Trstu. Z uvozom se bo morala pečati večja družba veletrgovcev, ker posameznik ne bo zmogel ne glavne in ne obsega trgovine. Med družabniki te družbe bi morali biti tudi zastopniki slovenskih trgovcev. Zanimati se morajo pravočasno, da ne bodo ostali ob strani, kakor je to v izvoznih trgovini, v kateri slovenska trgovina po sili razmer ne zavzema pravega mesta.

Do direktnih zvez z Brazilijo bo prišlo prej ali slej, ker srbska in hrvatska trgovina je jako spekulativna in naši Dalmatinci imajo znaten plovni park, pa se bodo trudili na vse načine za bruto v naših pristaniščih in za naša pristanišča. Sodeč po vesteh, se Brazilija sama zanima za naravnostne trgovske stike z našo državo.

Dolžnost in korist naše trgovine je, da stremi za naravnostnimi kupčijskimi zvezami in poskuša izločiti tuje posredovalce. Sedaj gredo skoraj vsi naši pridelki in izdelki v svet pod tujo firmo in s posredovanjem tuje trgovine. Ravnotako dobivamo tuje izdelke in pridelke skoz roke tuje posredovalne trgovine. Naši brodolastniki morajo

iskati tovar v tujih pristaniščih in nimajo v domačih kaj mara nakladati.

Otresti se moramo predvojnih nazorov in poslovnih zvez, ko sta nam Trst in Dunaj bila vse. Srbi na te centre niso bili tako navezani in potem je skrbela Madžarska za to, da Dunaj ni bil priljubljen Srbiji.

Olivno olje 1926.

Mednarodni poljedelski zavod priobčuje cenilve v svetovni produkciji olivnega olja 1925 in 1926; v milijonih stotov:

	1925	1926
Španeka	3275'8	2320'1
Francija	70'0	80'0
Grška	578'9	1050'0
Portugalska	384'5	160'0
Evropa	4304'2	3610'1
Sirija in Libanon (Azija)	97'4	140'0
Algerija	250'1	110'0
Francoski Maroko	100'0	45'0
Tunezija	340'0	400'0
Afrika	690'1	555'0
Skupaj	5091'7	4305'1

Ti podatki se nanašajo na tri četrtine olje pridelujočih dežel. Manjkajo še podatki iz Italije, kjer pričakujejo več kot povprečni pridelek; dalje podatki iz Jugoslavije, koje pridelek bo manjši kot leta 1925, in podatki iz Turčije, kjer je pridelek slab. Splošno je letošnja produkcija manjša kot povprečna, razen Grčije, ki je dvignila produkcijo za ca 43 milijonov stotov, ali za ca 83%; drugo je malenkostno. Vsa produkcija se je zmanjšala od 1925 do 1926 za 786'6 milijonov stotov, nekaj več kot za 15 odstotkov.

UVOZNA CARINA NA APNO.

Zadnje čase je po različnih časopisih krožila vest, da je pričakovati v najbližji bodočnosti odpravo carine na uvoz apna iz Madžarske, s katero državo se naj glasom teh vesti že delj časa vrše trgovinsko-politična pogajanja. To vprašanje je znatne gospodarske važnosti za našo državo v obče, osobito pa tudi za Slovenijo, kjer je produkcija apna že lepo zastopana in daje ta industrija številnemu krogu delo in zaslužek. Razume se, da bi odprava carine odločilno vplivala na domač trg. Kakor izvemo, so vesti o ukinjenju carine na apno ob uvozu iz Madžarske netočne in se z Madžari glasom potrdila Centrale industrijskih korporacij ne vrše nikaki trgovinski razgovori.

RAZSTAVA NAČRTOV STAVBENIH ZADRUG.

Zveza stavbenih zadrug namerava ob priliki svojega rednega občnega zbora v mesecu marcu 1927 prirediti v Ljubljani razstavo načrtov stanovanjskih in družinskih hiš. Razstava ima namen pokazati javnosti predvsem dosedanje uspehe zadrugnega stavbenega gibanja in načrte, ki jih imajo posamezne stavbene zadruge pripravljene za bodočnost. Obenem pa hoče Zveza stavbenih zadrug nuditi tudi priliko našim

arhitektom in stavbenikom, da razstavijo v medsebojni tekmi svoje načrte za vzorne družinske in stanovanjske hiše bodisi, da so že zgrajene ali so šele v osnutku. Zveza vabi vse stavbene zadruge kakor tudi naše arhitekta in stavbenike, da prijavijo najkasneje do 1. marca t. l. svojo udeležbo in približni obseg za razstavo namenjenih načrtov na naslov: Zveza stavbenih zadrug v Ljubljani, v roke t. č. tajnika dr. Frana Spiller-Muysa v Ljubljani, Turjaški trg št. 3/II. Dobrodošli so tudi modeli.

HOOVER O AMERIŠKI KREDITNI POLITIKI.

Hoover se je izjavil o vprašanju, kakšno višino bodo najbrž dosegli ameriški krediti v tekočem letu. Po njegovem mnenju bo obseg ameriških inozemskih kreditov letos ravno tako velik kot je bil v preteklem letu. Hoover ne vidi nobenega vzroka, zakaj ne bi bile ameriške naložbe kapitala v inozemstvu še nadalje redni pojav v gospodarskem življenju U. S. A. Ne more deliti pesimističnega naziranja nekaterih krogov, da bodo postali ameriški inozemski krediti preobširni. Mora poudarjati, da so znašale angleške naložbe kapitala v inozemstvu pred vojno okoli 24 milijard dolarjev, pa ni to prav nič neugodno vplivalo na svetovno gospodarstvo. Treba je opozoriti, da ameriške naložbe kapitala v inozemstvu še niso dosegle le višine. Dalje tudi ne smemo pozabiti, da računi svet dancs s prav izdajno večjimi številkami kot pred vojno.

Bančna ekspozitura in centrala.

(Iz sodne prakse.)

Menico je trasirala Privredna banka d. d. ekspozitura Bled in sta to besedilo podpisala dva njena uradnika na Bledu. Akceptanta sta se branila proti plačilu med drugim tudi z nastopnim prigovorom.

Ekspozitura Bled, Privredne banke d. d. ni vpisana v trgovinski register, zato tudi ni samostojna juridična oseba in ne more nastopati kot stranka. Pod firmo Privredne banke d. d. ekspoziture Bled na menici sta podpisala uradnikov ekspoziture A.-ja in B.-ja. Ta dva pa nista upravičena podpisavati tudi za Privredno banko in je zato menica neveljavna. Tožnica ni aktivno legitimirana za tožbo, ker se je dogovor med strankama sklenil s Privredno banko d. d., centralo v Ljubljani.

Temu nasproti trdi tožeča stranka, da nastopa kot tožnica Privredna banka d. d. v Ljubljani in je s pristavkom »ekspozitura na Bledu« označeno zgolj, da se nanaša stvar, ki je predmet sporu, na okoliš ekspoziture Bled. Zato se naslov tožnice popolni tako, da se glasi: Privredna banka d. d. v Ljubljani, ekspozitura Bled. Tožnica trdi nadalje, da ima centrala v Ljubljani na Bledu le svoj

lokal, kjer sta dva uradnika, ki imata poblastilo, da podpisujeta tudi menice za centralo ter smeta pooblaščati tudi pravne zastopnike.

Pravdo sodišče je izreklo, da nobeden izmed prigovorov ni utemeljen.

Predvsem velja to za ugovor, da tožeča stranka nima pravne sposobnosti. — Res je sicer, da se je glasil naslov tožeče stranke prvotno: Privredna banka d. d., ekspozitura Bled, in da ekspozitura na Bledu ni juridična oseba, ker ni v trgovinski register vpisana podružnica centrale. Je pa po navedbi tožeče stranke tožba mišljena tako, da nastopa kot tožnica Privredna banka d. d. v Ljubljani, dočim se s pristavkom »ekspozitura Bled« označuje le, da so se vršili posli, ki so temelj vloževani terjatvi, po poslovnični na Bledu. Pristavek »ekspozitura Bled« je torej brez pravnega učinka, se more izpustiti in ostane kot tožeča stranka le Privredna banka d. d. v Ljubljani. Njen naslov se je smel ne glede na ugovor tožene stranke izpopolniti, kjer se je pristavil samo kraj, kjer ima tožeča stranka svoj sedež.

Priči R. in S. potrjujeta, da sta pri ekspozituri tožeče banke na Bledu uslužbena njena uradnika A. in B. pooblaščenca, da izdajata za tožnico menice in terjata povračilo danih kreditov tudi po pravnih zstopnikih, ki jih smeta v ta namen pooblaščati. Vse to pa smeta izvrševati le za področje ekspoziture. Spora o tem ni, da ne bi bilo pravno opravilo, ki je podlaga tožbi, sklenjeno s posredovanjem blejske ekspoziture tožeče banke. Zato je gotovo, da je menica pravilno izstavljena in veljavna. Veljavno je pa tudi zastopniku tožeče stranke dano pravdo pooblastilo. Kar se tiče veljavnosti menic je pa še reči, da temelji menična obveznost obeh tožencev na njih podpisih. Ta obveznost pa ni razveljavljena, če bi tudi podpis izstavitelja menice ne bil oddan na način, ki je zanj obvezen.

Prizivno sodišče priziva ni ugodilo. — Prizivna razlaga napačne dokazne in pravne ocene opirata toženca na to, da Privredna banka d. d. ekspozitura na Bledu ni vpisana v trgovinski register, da torej ni podružnica, ampak le kraj, kjer posluje centrala v Ljubljani, iz česar sklepata, da ni juridična oseba.

Nesporno pa je centrala vpisana v trgovinski register, je torej pravni subjekt. Zato pa in pa ker po gornjih trditvah ekspozitura nima samostojne pravne eksistence, ni nobenega dvoma, da je tožnica ljubljanska centrala, to pa zlasti z ozirom na to, kar sta toženca sama v prvosodnem postopanju navajala glede medsebojnih poslov.

Napačna so tudi izvajanja glede pooblastila. — Ne gre za to, če sta uradnika, ki sta podpisala menico in dala zastopniku pravdo pooblastilo, po

LISTEK.

Dragan Miličević:

Vpliv vasi na gospodarsko življenje mest v Južni Srbiji.

(Konec.)

Na drugi strani je zopet pritok seljaškega prebivalstva v mestih dvojno zadela priseljeno in preje obstoječe mestno obrtništvo. Trgovina je izgubila producente, ki so s poljskimi deli tvorili najmočnejše agrarne donose, na drugi strani pa je izgubila trgovina kakor tudi obrt precejšnje konsumente. Poleg tega ti novopečeni meščani s producenti in konzumentami zmožnostmi v omejeni začasni krizi niso zmožni, da bi nadomestili odseljene pridobitnike in Muslimane v pogledu državnih in občinskih davčnih dolžnosti. Tako tvorijo priseljenci po osvoboditvi postopno in neizbežno okrog dednih meščanov, v kolikor se niso odselili, obroč, ki postaja ožji in ožji in jiti utegne uničiti.

Če se vprašamo, kaj se je storilo od strani državne iniciative — privatna iniciativa ne more mnogo storiti —, da se

ta nevarnost, če že ne odvrne, pa vsaj nekoliko zadrži, iščemo zaman vsakega dokaza premišljenega in organiziranega nastopa. Razen gimnazij, ki so bile otvorene po volji partijskih ljudi in v ta namen, da se zadovolji neugnane nagone posnemanja, ni vladala nikjer pozornost za ustvarjanje predpogojev, brez katerih mladi mestni živelj ni v stanu brzo odložiti prej pridobljene navade in prilagoditi svoje ekonomsko delo novemu miljeju. Če ne bi bilo tujcev, posebno Židov v večjih mestih Južne Srbije, ki so s svojo delavnostjo ustvarjali višjo stopnjo ekonomskega življenja, bi mesta in mesteca po naši plemenski trgovini in obrti preje sličili naselbinam med mestom in vasjo.

Potemtakem se pride na koncu cele te razprave o vplivu sela na gospodarsko življenje današnjih južnosrbskih mest do naslednjih zaključkov.

1. Od osvoboditve do danes se je izraževal vpliv sela na gospodarsko življenje mest najbolj v naglem pritoku seljakov v mesta. Ta pokret je omogočen z zmanjšanjem gospodarskega staleža radi poslovne krize in z izselitvijo Muslimanov iz mest in vasi.

2. Seljaki, priseljeni v mesta, so pridržali v glavnem način ekonomskega

dela, ki so bili nanj prej navajeni. Vsed tega dajo oni mestnemu gospodarskemu življenju pečat vaško-mestne produkcije in dela.

3. Seljaki, ki so zapuščali vasi in se preselili v mesta, ne najdejo v njih kakor preje dednih meščanov, ki bi jih postopoma uvajali v način dela in izkušeno mestno pridobitnost. Navezani sami nase, sprejemajoč navade mestnega življenja, povečajo svoje potrebe, ne da bi mogli istočasno pojačati v odgovarjajočem razmerju svojo produkcijsko silo. Na ta način postanejo oni sami nevarnost za socialno blagostanje komunalnih mestnih edinic.

4. Mestna pridobitnost je izgubila vsled izumiranja uglednih pridobitnikov iz izselitve Muslimanov, vsled priselitve seljakov dvojno: izgubila je naslon na faktorije prejšnje proizvodnje, to je seljake, ki so pred priselitvijo živeli v vaseh in zalagali s kmetijskimi proizvodi mesto, v katerem so si nakupovali vse potrebno, torej bili tudi konzumenti. Na drugi strani povzroča pojava seljakov v mestih s pomanjšano produkcijsko in konsumno silo kot posledica agrarne krize, da tlačijo davčne in občinske dolžnosti dedne meščane vedno huje, nego je to bilo prej.

5. Bodočnost mest kot kulturnih in in materialno-naprednih središč postaja vsled naglega izumiranja prebivalcev vse temnejša v pogledu plemenskega premoženja narodno-zavednega življa. Pod takimi pogoji izhajajo najbolj tuji, katerim ne manjka izkušnje v mestni pridobitnosti in katerim zlasti ne manjka kreditnih sredstev, od katerih je danes odvisen v največji meri uspeh v trgovini.

Sprejme se KORESPONDENT

popolnoma več lesne stroke, poleg slovenskega tudi italijanskega, nemškega, ev. francoskega jezika s primerno trgovsko izobražbo in prakso — v večjo lesno industrijo s pisarno v Ljubljani. Ponudbe s natančnim popisom izobrazbe, dosedanje uspehe in zaposlitve z izpovedno navedbo referenc in službenih zahtevkov, na upravo tega lista.

Nastop čimprej.

pravih za to upravičena; kajti dokazovanje na prvi stopnji je jasno doglano, da sta bila uradnika za to izrečno pooblaščenca. Da bi pa tako pooblaščenje ne ustrezalo pravilom centralne, tega tožena stranka ni niti trdila. — Ne more se torej resno trditi, da bi centrala ne smela pooblaščiati za določena dejanja drugega nego samo odvetnika, tem manj, ker ne gre za prevzem dolžnosti, marveč za pridobitev pravic.

Revizijsko sodišče reviziji ni ugodilo. Pravi, da uveljavlja revizija revizijski razlog napačne pravne presoje. Toda v svojih izvajanjih ne izhaja iz dejanskega položaja, ki sta ga ugotovili spodnji sodbi. Ti sta ugotovili, da nastopa kot tožnica Privredna banka d. d. v Ljubljani, ekspozitura Bled. Da bi ta banka ne imela sposobnosti biti pravni subjekt, tega revizija ne trdi, marveč odreka to svojstvo le njeni ekspozituri Bled. To vprašanje pa ni odločilno, ko stoji, da toži privredna banka d. d. v Ljubljani in da je ona izdala pravdno pooblastilo in podpisala menico, da pa je dostavek »ekspozitura Bled« pravno brez pomena. V tej smeri revizija torej ni pravilno izvedena.

R. St.

Trgovina.

Velesojem v Solunu se vrši od 18. septembra do 3. oktobra 1927. Informacije daje grški konzulat v Zagrebu, more se pa tudi pisali neposredno na upravo sejma: »Direction de la Foire Internationale à Salonique«.

III. Mednarodni semenj v Poznanju. V Poznanju (Poljska) se vrši od 1. do 8. maja 1927 III. mednarodni sejem. Rok za prijavo udeležbe se zaključuje s 15. marcem t. l.

Velesojem v Parizu se vrši letos od 14. do 29. maja.

Izpremembe v stanju trgovskih in drugih podjetij v času od 1. oktobra do 31. decembra 1926. — Po statističnih podatkih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo so se izvršile v času od 1. oktobra do 31. decembra 1926 v stanju trgovskih in drugih obratov naslednje izpremembe (+ pomeni novo prijavo, — pa odjavo): Trgovina s konji, goveje živino, prašiči in drobnico + 1; s konji in rogato živino + 1; z govejo živino + 6, — 2; živino + 2, — 2; z živino in drobnico + 2, — 5; z govejo živino in drobnico + 1; s prašiči + 2, — 5; s prašiči in teleti + 1; z živo in zaklano živino + 1; z živimi in zaklanimi prašiči + 2; s prašiči in teleti v živem in zaklanem stanju + 1; z železnino in elektrotehničnim materialom + 1; z gasilnim orodjem + 1; z avtomobili + 1, — 1; z električnimi potrebščinami — 1; z galvaniziranimi elementi in elektrotehničnim materialom — 1; z radioaparati in njih deli + 1; s šivalnimi stroji, dvokolesi in njih deli + 1; z apnom — 1; s cementom — 1; s cementom in železom + 1; s sinkovo in svinčeno rudo, odpadki kovin ter s kovinami in pločevinami + 1; s stavbnim materialom + 1; z lesom + 22, — 27; z lesom in ogljem — 1; z drvi — 2; z drvi in ogljem — 1; s kurivom + 4, — 3; z manufakturnim blagom + 9, — 5; z manufakturnim in konfekcijskim blagom na debelo + 1; s čipkami + 1, — 1; s čipkami in raznimi vezeninami + 1; s pleteninami — 1; s slamniki + 1; z usnjem + 3, — 3; z usnjem in usnjarskimi potrebščinami + 3; z usnjem, usnjenimi izdelki ter čevlji + 1, — 1; s čevlji + 1, — 1; z deželnimi pridelki + 15, — 11; s črevalom — 1; s črevami + 1; s kožami + 1, — 1; trgovina s specerijskim blagom — 1; z delikatesami + 4; z mesnimi izdelki + 1, — 1; z ribami + 1; z mlekom + 2, — 2; s suhimi slivami in pomarančami + 1; z moko + 4; z mešanim blagom + 73, — 51; branjarstvo + 29, — 15; kramarija — 3; trgovina z galanterijskim blagom + 10, — 7; s knjigami — 1; s šolskimi knjigami, molitveniki in šolskimi potrebščinami + 1; s papirjem, pisarniški, risalnimi ter šolskimi potrebščinami, razglednicami in poslovnimi knjigami + 1; s pisalnimi potrebščinami + 1, — 1; s pisalnimi in kadilnimi potrebščinami — 1; s smodnikom + 1, — 1; s smodnikom, dinamitom ter municijo + 1; z bučnim oljem + 1; s kisom — 1; z vinom — 1; z vinom na debelo + 4, — 2; z vinom v zaprtih

steklenicah — 2; z vinom in pivom v zaprtih steklenicah — 3; s pivom v zaprtih steklenicah — 3; zaloga piva + 1; trgovina z vinom in pivom v zaprtih steklenicah ter žganjem — 1; z žganjem + 1, — 1; z žganjem v zaprtih steklenicah — 2; z žganjem in srebrovino — 1; z žganjem, srebrovino in urami + 1; z žganjem, srebrovino in optičnimi predmeti + 1; z žganjem, srebrovino, kolesi in električnimi potrebščinami + 1; z žganjem v listih, papirjem in platnom za knjigoveške obrt + 1; komisijarska trgovina + 7, — 4; trgovska agentura + 6, — 7; mešetar za živino + 1; javna mostna tehnika + 1; javna tehnika + 2; zasebna tehnika + 1; anončna pisarna + 1, — 2; informacijska pisarna + 1; reklamno podjetje + 1, — 1; posredovanje služb — 3; posredovalnice (trgovske) + 3; izposojevanje mlatilnic + 1, — 3; sejmarstvo + 21, — 19; godbeniki + 8, — 2; kinematograf + 3; masaža — 1; razno + 41, — 42; skupaj torej prijav 331, odjav pa 263.

Konkurzni oklic. Razglašen je konkurz o imovini Josipa Satrana, trgovca v Ljubljani, Stari trg št. 15/I. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 124 dne 12. februarja 1927 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 20. marca 1927.

Industrija.

Položaj francoske industrije. Komerični izvedenec britanskega poslanstva v Parizu Cahill objavlja poročilo o gospodarskem položaju Francije in ugotavlja razvoj v moderniziranju francoske industrije po vojski. Število plavžov se je napram predvojni dobi pomnožilo za več kot 25 odstotkov, število izdelovalnic koksa za 45%. V decembru in januarju je kupčija nekoliko ponehala, sedaj pa pravijo poročila iz važnih industrijskih središč, na primer iz Lyona, da postaja kupčija zopet bolj živahna.

Nemško premogarstvo. V Poruhurju so nakopali leta 1926 112.108.000 ton črnega premoga, leta 1925 104.059.000, l. 1924 94.072.000, l. 1919 70.946.000, l. 1913 114.550.000. Torej se je lanske leto prav na blizu približalo zadnjemu predvojnemu letu. Na delavni dan je prišlo lani 370.450 ton, leta 1925 344.140 ton, l. 1924 309.7000 ton, l. 1919 235.700 ton, l. 1913 pa 379.840 ton; torej velja isto kot pri splošni produkciji. — **Koksa** so napravili v odnosnih letih 22.187.000 ton (na dan 60.785), 22.599.000 (61.200), 20 milijonov 710.000 (56.600), 17.226.000 (47.200) in 24.958.000 (68.380). — **Briketov:** 3.780.000 (na delovni dan 12.490), 3.545.000 t (11.720), 2.788.000 (9170), 2.800.000 (9300) in 4.954.000 (16.440). Tu pa do predvojnega produkcije še veliko manjka. — **Skupno število zaposlenih delavcev** je znašalo na koncu decembra 1926 411.214; 31. XII. 1925 jih je bilo 396.000, 31. XII. 1919 pa 471.380. Povprečno je bilo zaposlenih l. 1926 385.000 delavcev, l. 1925 433.000, l. 1919 432.000, l. 1913 pa 426.000 delavcev.

Denarstvo.

Delavske banke v Zedinjenih državah. Oddelek za delavska vprašanja na univerzi Princeton je izdal v decembru poročilo o razvoju delavskih bank v Zedinjenih državah. Od poletja 1920, torej od ustanovitve prvega tovrstnega podjetja, je nastalo 26 delavskih bank; 1. aprila 1926 jih je bilo 34, torej sta samo dve prenehali. Teh 34 bank je razpolagalo z lastnimi in tujiimi sredstvi v znesku 122 milijonov dolarjev, depoziti so znašali 105 milijonov, lastna glavica in prihranki dobička 12 milijonov. Prenehali sta banki »Brotherhood of Locomotive Engineers Trust Co.« v Newyorku in »Brotherhood Savings and Trust Co.« v Pittsburghu. Brotherhood je bratovščina, zadruga; save = hraniti, varčevati; trust = zaupati (kakšnemu zavodu denar). Nasprotno pa ustanavljajo dve novi delavski banki v Buffalo in San Francisco, tako da bo prišlo število spet na 36.

Turški državni dolg. Pariška pogajanja med delegati turške vlade in med turškimi upniki so dovedla do kompromisa. Turška vlada bo stavila na razpolago najprvo dva milijona turških funtov za obratovanje in amortizacijo predvojnega dolga. Ta znesek bodo vsakih pet let za pol milijona funtov zvišali. Samo o vprašanju roka, kdaj bo začela Turčija plačevati, se doslej še niso domenili.

Iz naših organizacij.

Zveza trgovskih gremijev in sadrug za Slovenijo je preselila svoje uradne in poslovne prostore v palačo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo Bethovnova ulica 10, pritličje, levo. — Istotam se nahaja tudi Gremij trgovcev za Ljubljano in okolico.

RAZNO.

Gospodarsko predavanje o Mehiki. Trgovski ataše pri mehikanskem poslanstvu v Rimu namerava prirediti informativno potovanje v Jugoslavijo, koja spada tudi v okoliš njenega delovanja. Ataše g. Salvadore Prieto je stopil tozadevno že v stik z našimi oblastmi in zbornicami. V večjih centrih, tako tudi v Ljubljani, bo imel predavanje o gospodarskih razmerah v Mehiki ter o možnostih ojačanja gospodarskih stikov med Mehiko in našo državo. Dan predavanja še ni določen.

Svetovna zveza ruskih upnikov. Berlinski ruski emigrantski časopis »Rulle« poroča o potovanju Talbota v Pariz; Talbot je predsednik angleške zveze ruskih upnikov in se hoče dogovoriti s francoskimi upniki glede svetovne zveze vseh upnikov, ki jim je Rusija dolžna. Hoče stopiti v stik tudi z vsemi onimi državami, ki so imele svoj čas vloga pri dovoljevanju ruskih posojil. Neodločeno je še vprašanje, če bodo sprejeli v Svetovno zvezo tudi Ruse, ki so izgubili svoja posestva v Rusiji ali pa, ki so na kakšen drug način trpeli materialno škodo vsled boljševiškega preobrata v Rusiji. Ta akcija je člen v vrsti mednarodnih stremiljenj zadnjega časa, ki so se začela v posameznih deželah zmeraj bolj odločno javljati. Dolgo časa so bili oškodovanci navezani sami nase, preden so posegle vlade vmes in so se zavzele za zahteve svojih državljanov. Zadnji korak pred novo akcijo so napravili francoski upniki, ki so zahtevali od vlade, naj kaj ukrene, da bodo dobili konfiscirano imetje nazaj ali pa primerno odškodnino. Beremo, da vodi vso stvar Sir Henry Peterdina, predsednik Standard Oil Co.

Tiskarski fotografski stavni stroj. Že davno so se pojavili poskusi zgraditi stavni stroj, pri katerem bi uporaba fotografije nadomestovala kovinaste črke. Navidezno nepremostljive ovire so se upirale udeležitvi tega tehničnega problema, dokler se pred kratkim ni angleškina inženjerja T. R. C. August in C. Kenneth Hunter posrečilo priti rešitvi te velepomembne iznajdbe do živega. Stroj, ki je že v praktični porabi, izvršuje vsa stavna opravila z absolutno točnostjo in brezhibno preciznostjo. S pomočjo modernih sredstev fotografske in električne tehnike se prihrani več kot polovico stavčevega dela. Bistveni del naprave je takozvani ključni film, z nebroj raznimi črkami in znaki, ki se prozorno svetijo na temnem ozadju. Ta film je navit na dva navpična vretena s skupno podlago; in ta podlaga se po potrebi gor in dol premika. Stroj funkcionira na šestvrstno tastaturo, ki je 1.20 m dolga in 60 cm široka, s tipkami, ki odgovarjajo raznovrstnim črkam in znakom. — Trak, ki je podoben običajnemu brzojavnemu traku, omogoči, da stavec vsakokratno stavljen znak bere ter si delo kontrolira. Če stavec opazi napako, potipuje na poseben »popravilni gumb«, pritisne še enkrat napačen znak, ki se s tem zbrše, in nato postavi pravilno črko v prostor. — Ko se bliža konec vrste, zapoje zvonček, nakar je prostora še za 8 znakov. Ko je zadnja vrstna črka stavljena, se stavek na poseben pritisk premakne za vrsto naprej ter nastanejo na ta način popolnoma enakomerne vrste. Ko se stavi prihodnja vrsta, se pravkar stavljena avtomatično fotografira. Za izbiro črkovnega materiala služijo posebni ročaji, ki so na strani tastature. Vsak ročaj odgovarja drugačnemu alfabetu; ter upostavi na pritisk avtomatično dotične črke. Različnost v velikosti črk je odvisna od stališča fotografske leče in njene odprtine, kar se oboje da poljubno spreminjati, tako da se ena in ista vrsta na film-traku napravljeneh znakov v različnih velikostih fotografira. V neposredni zvezi z brzojavno ali radio-postajo je mogoče poročila direktno

prenesti na stavek. Obsvetljeni film se vzame po izvršenem stavku iz stroja in se takoj porabi za tisk. Posebno težišče tega izuma leži v okolnosti, da se je danes takozvani ofset-tisk že precej udomačil ter pomeni ta novost samo izpopolnitev te grafične stroke. Novi sistem dopušča, da se stavek in slika pri tisku obenem lahko porabi, ker se te brez potrate prostora in brez posebnega truda med besedilo lahko uvrstijo. Fotografski stavni stroj sestoji iz 70 angleških in drugih patentov. Strokovnjaki iznajdbi prisojajo izvanredno gospodarsko in kulturno važnost, ter v splošnem podarjajo, da je precejšnjega pomena za javno higijeno ker odstranjuje marsikatero nevarnost poklicnih bolezni. — (K. Tiefengruber.)

Po svetu. Dobro poučeni krogi trdijo, da se približuje srednjeevropski kartel pivovaren; dogovarjajo se Dunaj, Gradec, Budejovice, Plzen itd. — Avstrijska banka je znižala obrestno mero na 6, Banque de France pa na 5 in pol odstotka; to je od decembra že drugo znižanje na Francoskem. — Obilica denarja na Ogrskem je še zmeraj zelo velika; kljub prav velikemu povpraševanju je bila ponudba v zadnjih dneh vendarle še večja in je ostala obrestna mera nespremenjena, čeprav so v gospodarskih krogih računili z znižanjem zasebne obrestne mere. — V kampanji 1925 so napravili na Ogrskem 1.660.000 met. stotov sladkorja, v kampanji 1926 pa 1.800.000 stotov. — V Münchenu bo zborovala 11. t. m. konferenca srednjeevropskih eksporterjev surovih kož v svrhu odstranitve omejitev za izvoz kož. — Dogovori v Düseldorfu med nemškimi, avstrijskimi češkimi in ogrskimi železnimi tovarnami na eni strani ter poljskimi tovarnami na drugi strani glede obmejitev prodajnih trgov so se končali brez uspeha; vprašanje cene in pristopa Poljske ni bilo na razgovoru. Pogajanja se bodo v tem tednu nadaljevala. — V Luksemburgu je pa zboroval upravni odbor mednarodnega jeklenega kartela in je z ozirom na majhno sprejemno možnost svetovnega trga sklenil nadaljno redukcijo produkcije. Da to Nemcem nikakor ni všeč, pišemo posebej v »Kovinskem trgu«. — Za 10. t. m. na Semmering sklicana tarfna konferenca glede Hambruga in Trsta je preložena na 16. in 17. t. m. — Pod vplivom obrestnih razmer se je prisilno ogrsko posojilo tekom pol leta zboljšalo za 25% in notira sedaj 75 odstotkov. — Sovjetska uprava za preskrbo s kurivom naznanja, da vsled dobre domače premogovne produkcije potreba uvoza premoga ne pride več v poštev in se bo zalaganje severozahodnega dela Sovjetskih republik vršilo odsele z domačim premogom. Konsumenti severozahoda so dobili v prvem polletju 37 milijonov pudov premoga, v drugem polletju ga dobijo lahko 60 milijonov pudov. — **Ostrovski premogovni okraj** je produciral lani 10.560.000 ton premoga, 1.940.000 ton koksa in 116.750 ton briketov. Zaposlenih je bilo povprečno 40.000 rudarjev. — Na Češkem pričakujejo za pomlad nadaljni nakup malih pivovarn po velikih, v svrhu zmanjšanja konkurence na domačem trgu. — Mednarodni vzorčni velesojem v Poznanju (Poljska) se bo vršil letos od 1. do 8. maja. — V Rumuniji so vpeljali nove skladiščne take; za blago, ki se mora zacariniti, sta prva dva dneva po naznaitvi prosta pristojbin, nato moraš pa plačati dvojno takso. — Rumuni se prav pridno pripravljajo za novo trgovsko pogodbo z Italijo. Sedaj zbirajo statistični material. Ko bo vse zbrano, bo odšla komisija v Italijo. — **Turška vlada** gradi nove tovarne; zgradila bo vrvarno, papirnico in tovarno barv po najmodernešem vzorcu. — Čehi in Avstrijci so podaljšali dosednji trgovski provizorij do 15. aprila. — O nemškem 500-milijon-skem posojilu beremo, da bo imelo kljub nizkim obrestim petih odstotkov dober uspeh. — **Vereinigte Glanzstoff A. G.** bo razdelila 15-odstotno dividendo. — V januarju se je obtoč bankovcev pri Nemški državni banki dvignil za 432,9 na 3409 milijonov mark.

Drobne vesti. Dunajska Bodenkredit bo kupila dve palači Depozitne banke za 122.000 šilingov. — Na Češkem se je Narodna banka pogodila s finančno upravo o pogojih amortizacije državnega notnega dolga, ki znaša 48 milijar-

de čeških kron in ki bi moral biti križ z oddajo premoženja. Poročali bomo o tem zanimivem dogovoru v posebnem članku. — Od leta 1922 naprej se vrši likvidacija Avstro-ogrske banke, ki jo vodijo po naročilu reparacijske komisije trije likvidatorji. Po izmeri likvidacijskih zneskov, ki postanejo prosti, se po gotovem ključu vršijo nakazila na posamezne države. — Slovaški trgovski mlini se bodo združili v delniško družbo s sedežem v Bratislavi. — Delniške družbe na Nemškem so zvišale v januarju glavnicu za 135'57 milijonov mark: 21 družb s kapitalom 12'43 milijonov mark so nanovo ustanovili. — 20. t. m. bo odpotoval s hidroplanom urugvajski avijatik Larreborges iz Genove in bo šel preko Atlantika v Montevideo v Urugvaj. — Bolgarsko sobranje je sprejelo zakon, ličoč se ustanovitve tovarne za izdelovanje telefonskih in brzojavnih aparatov. Družba bo imela glavnicu pet milijonov levov; dva in pol milijona bo dala bolgarska država, dva in pol milijona pa praška d. d. Telegraphia. — Holandska banka je dvignila obresno mero za domače efekte na 4½%, za inozemske na 5%, za predjme v tekočem računu na 5½%. — Avstrijci in Čehi niso hoteli nič slišati o mednarodni usnjarski konferenci, ki bi se bila morala vršiti na Dunaju. Sedaj so se pa Čehi s to mislijo že sprijaznili in so poslali delegate na konferenco v Münchenu, ki se vrši 11. t. m. — Češkoslovaški industrijski krogi, zlasti zastopniki srednje industrije, zahtevajo revizijo trgovske pogodbe z Jugoslavijo. Naša zaščitna cirina jim ni všeč. Češkoslovaški trgovski krogi zahtevajo ostrejših odredb pri dovoljevanju razprodaj, ker njih število stalno narašča. — Svet Zveze narodov se bo sestal v Ženevi dne 7. marca. Na dnevnem redu je zaenkrat 28 točk, med njimi tudi veliko gospodarskega značaja. — Trgovska pogajanja med Nemci in Poljaki so pred prelomom. Nemci so zahtevali najprvo rešitev naselitvenega vprašanja, in smatrajo Poljaki to zahtevo za nepremagljivo oviro za nadaljnja pogajanja. — Gornjeavstrijska trgovska in obrtna

banka v Linzu je zašla v plačilne težave in je zaprla izplačevalnice. — Vodja zdravstvenega urada v New-Yorku poudarja v svojem poročilu na newyorškega župana, da je uživanje alkoholnih pijač v U. S. A. danes najmanj tako razširjeno, kot je bilo pred prohibicijo, samo da je danes v večini pijač več strupa kot prej. Število zastrupljenj z alkoholom izkazuje v letu 1911. v New-Yorku 11 slučajev, v letu 1926. pa 7990. — »Daily Mail« priobčuje pogovor s Schwabom, ustanoviteljem Bethlehem Steel Corporation (Amerika), kjer priporoča Schwab Angliji vstop v evropski jekleni kartel. Za U. S. A. je pa pač nemogoče, da vstopijo v mednarodni kartel, tudi če bi hotele, jim Shermanovi antitrustni zakoni tega ne dovolijo. — Ogrska Narodna banka je imela pod predsedstvom dr. Popovicsa tretji letni občni zbor. Čisti dobiček je izkazan z 9,713.000 zlatimi kronami; poleg običajnih 5% so nakazali penzijskemu zakladu še posebej 3,453.000 zlatih kron, rezervnemu zakladu 971.000 zlatih kron; ostali dobiček bodo porabili za izplačanje deselodstotne dividende.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejensko poročilo. Na svinjski sejem dne 4. februarja t. l. se je pripeljalo 78 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari, komad 125; 7 do 9 tednov 150 do 200; 3 do 4 mesece 250 do 350; 5 do 7 mesecev 400 do 450; 8 do 10 mesecev 500 do 550; 1 leto 1200 do 1400; 1 kg žive teže 9.50 do 10; mrtve teže 15 do 16 Din. Prodalo se je 26 komadov.

Dunajski goveji sejem (7. t. m.). Koncem minulega tedna so bili tečaji na ameriških borzah nesprenmenjeni. Tudi iz Budimpešte poročajo o nesprenmenjenih cenah. Dunajsko tržišče brez kupčije. V pšenici slaba ponudba, prijazno razpoloženje. Rž se drži. Turščica mirna. Oves je tendiral čvrsto, ker so bile ponudbe nezadostne. Uradne novice so ostale nesprenmenjene.

Dunajski goveji sejem (7. t. m.). Dagon 2853 glav; od tega 447 iz Jugoslavije. Najprvo vrstnejše blago se je prodalo za 5 grošev, biki pa od 5 do 10 grošev pri kg. Drugo nesprenmenjeno. Za kg žive teže notirajo: voli 1.50 do 1.85 (izjemno 1.90—2.10), II. 1.15 do 1.45, III. 0.90 do 1.10, biki 1 do 1.45, krave 0.75 do 1.30 (1.50), slaba živina 0.50 do 0.70 šilinga.

Žitni trg. Po poročilu novosadske blagovne borze je bila tendenca na žitnem trgu pretekli teden mirnejša. Ponudbe naraščajo, cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Pri koruzi so cene nekoliko popustile. Promej je znašal 180 vagonov. Pšenice je bilo prodane 30 vagonov, koruze okrog 100, moke 48, otrobov 6 in ovs 2 vagona. Pšenica je padla od 307.50 na 305, koruza bačka 160, sremška 160 do 162.50, banatska 157.50. Moka 0gg 460 do 465, 0g 455 do 462.50, št. 2 412.50 do 415, št. 5 365 do 370, št. 6 305 do 310, št. 7 povpraševanje 220. otrobi 132.50 do 133, oves ab Novi Sad 180.

TRIKO PERILO
za moške, žene in otroke,
vina, ravnih barv, rokavice,
novejša, dokolenice, nahrtniki
za šolarje in lovce, dežniki,
klobi, kofci, žepni roba, pelice, silce, noži,
likarje, potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, brivce
edino le pri trdniki

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe za dobavo raznega okroglega in kvadratnega železa. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21., 22., 23., 24. in 26. februarja t. l. pri Savski divizijski oblasti v Zagrebu, pri komandah vojnega okruha v Varaždinu in Karlovcu in pri

komandah mesta v Čakovcu, Sušaku, Murški Soboti in Dolnji Lendavi glede dobave mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l. — Dne 23. februarja t. l. pri kraljevem redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu glede dobave 800 samokresov (sistem Browning), 7000 nabojev itd. — Dne 28. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 19.000 kg petroleja, 1100 kg benzina, 800 kg strojnega olja, 300 kg cilindri-der in autoolja, 100 kg volne za anaženje in 60 kg denaturiranega špirta. — Dne 27. februarja t. l. pri Centralni svilarški upravi v Novem Sadu glede dobave 800 tisoč do 1,000.000 pol ovojnega papirja. — Dne 28. februarja t. l. pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu glede dobave raznih odevj. — Dne 1. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega stavbenega lesa. — Dne 2. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave telefonskega materiala; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 60 steklenic za disu-plin ter glede dobave steklenih obločnic; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 5100 m³ desk in letov. — Dne 3. marca t. l. pri komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 25 tisoč kubičnih metrov drv; pri intendanci Vrbanske divizijske oblasti v Banji Luki glede dobave 8.550 m³ drv; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave cokelj (Bremsschuhe). — Dne 5. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 2 centrifugalnih sesalk in 1 motorja za strugarno; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave vozniških redov (stenski in knjižice) in grafikonov. — Dne 7. marca t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 18 tisoč 400 kg cilindri, strojnega, dinamoin gostega olja, 920 kg konzistentne masti, 31.300 kg petroleja, 3800 kg benzina, 200 litrov trihloretilena, 1000 kg nafte ter 380 litrov štirita. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzojake, Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter pakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

VINOCE
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega
vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

za dom, obrt in industrijo
v vseh opreman.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Post v vseh krojačnicah.

Večletna garancija

Dobavica za popravila.

Malo cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za ka-
ve in mlin za dišave s
električnim obratom.
Ceniki na razpologo!

Se priporoča za tisk
vseh trgovskih,
obrtnih, industrijskih
in uradnih tiskovin.
Lastna knjigovodstva
TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knji-
ga, brošure, cenike,
tabele, statute, va-
bila, letake, lepake,
posetnice i. t. d.
TELEFON ŠT. 552